

FRIE SKOLERS
LÆRERFORENING

*Mundtlig
beretning*

1 Kære allesammen

2
3
4 I den næste halve time vil jeg komme med et bud på, hvorfor vi er allerbedst sammen.
5 Jeg vil tale om de kommende overenskomstforhandlinger og den danske model. Jeg vil
6 give en status på vores fælles forening. Og så skal I møde Sigurd.
7 Nøgleord i dette års mundtlige beretning er: mangfoldighed, frihed, fordybelse, trivsel,
8 udvikling, bæredygtighed og fællesskab.
9

10 Og størst af alt er fællesskabet. Frie Skolers Lærerforening skal være et bæredygtigt
11 fællesskab, både i dag og i fremtiden. Det kræver, at vi er mange, der står sammen, og
12 at vi udvikler foreningen i takt med tiden.

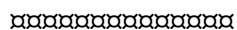
13 Fra verdens begyndelse stod Atlas på den flade jord og bar himmelhvælvet på sine
14 skuldre i mange, mange år. Men da astronomer omkring 400 år før vores tidsregning
15 opdagede, at jorden er en kugle, måtte Atlas leve videre i en ændret form. Nu var det
16 ikke blot himlen, men hele verden, som Atlas bar på sine skuldre. Det kan man vel
17 kalde bæredygtighed til tiden, og ligesom Atlas måtte følge med tiden, må vi gøre det
18 samme.

19 I Frie Skolers Lærerforening skal vi heldigvis ikke bære hele verden på vores
20 skuldre, og det skal lærerne på de frie skoler heller ikke, selv om det nogle gange kan
21 føles sådan.

22 Frie Skolers Lærerforening er først og fremmest det fællesskab, som skal bære
23 overenskomstforhandlingerne og kæmpe for lærernes løn og arbejdsvilkår. Vi skal også
24 bære opgaven med at sikre, at lovgivning og aftaler overholdes på skolerne. Foreningen
25 holder hånden under de lærere og børnehaveklasseledere, som hver eneste dag går på
26 arbejde for at undervise børn, unge og voksne på de frie skoler. Og vi holder i særlig
27 grad hånden under de medlemmer, som bliver syge, mister deres arbejde, mistrives eller
28 udsættes for et usundt arbejdsmiljø. Det er kerneopgaver for det fællesskab, som vi
29 kalder en fagforening.

30 I Frie Skolers Lærerforening bærer vi også opgaven med at passe på vores
31 arbejdspladser og retten til at være lærer på en fri skole med et særligt værdigrundlag.
32 Hvis skolerne og lærerne ikke har frihed, så mister vi den mangfoldighed af skoletilbud,
33 som er helt nødvendig for at møde den enkelte elev, præcis hvor han eller hun er.

34 Vi har brug for et bæredygtigt fællesskab. Vi skal stå sammen og sørge for, at
35 lærerne har gode vilkår for at undervise hver eneste elev, der går på en fri skole.
36

38
39 De frie skoler bidrager til den mangfoldighed af tilbud, som er nødvendig, hvis vi skal
40 møde den enkelte elev. Der skal simpelt hen være et godt skoletilbud til alle børn og
41 unge, og derfor skal skoler være forskellige.

42 Jeg hørte første gang om Sigurd, da jeg var til et møde i Undervisningsministeriet,
43 hvor vi for øjeblikket drøfter, hvordan anbragte børn og unge kan sikres en god

44 undervisning. Det er ikke så ofte, at jeg ligefrem bliver rørt, når jeg er i ministeriet, men
45 det gjorde jeg faktisk lige den dag.

46
47 Jeg giver ordet til Sigurd:

48
49 https://youtu.be/xiUba5V-k_g?si=m-S3FetdIULPJUPp

50
51 Her er jo et klokkeklart eksempel på, at der skal være det rigtige match mellem skolen
52 og den elev, som skal gå der. For Sigurd var efterskolen ikke det rigtige valg. Nogle vil
53 måske hævde, at Sigurd er så speciel, at det ikke giver mening at bruge ham som
54 eksempel, men det er faktisk ikke tilfældet. Sigurd er bare en helt almindelig dreng, som
55 har nogle helt særlige problemer.

56 Det er skolens og lærernes opgave at tage hånd om Sigurd og alle de andre elever,
57 som vi møder i undervisningen, og det kan vi, hvis vi har friheden og ressourcerne til
58 det.

59 Der skal være et godt skoletilbud til alle børn og unge, og for Sigurd viste det sig at
60 være kostskolen. For på kostskolen er der lærere, som netop er eksperter i at møde
61 elever som Sigurd.

62 På en specialefterskole kan lærerne noget andet, og på den lille friskole noget helt
63 tredje. Langt de fleste børn går i folkeskolen, men det skal være muligt at vælge
64 alternativet, for vi skal lave skoler for de børn og unge, som findes, og ikke lave børn og
65 unge, der alle passer ind i den samme skole.

66
67
68

69
70 Den danske model fungerer, men den må udvikles til fremtiden, og
71 Christiansborgpolitikkerne må holde op med at blande sig i aftalerne mellem parterne.
72 Ved hver eneste overenskomstforhandling beviser vi, at den danske model lever. Hver
73 gang et medlem bliver afskediget, får stress eller skal på barsel, så er det den danske
74 model, der træder til. Og hver gang, der forhandles om løn og arbejdstid på skolen, er
75 det den danske model, der er i spil.

76 Betyder det, at alt er perfekt – nej, det gør ej?

77 På det offentlige arbejdsmarked står vi anderledes end på det private, når
78 overenskomstforhandlingerne går i hårdknude. En konflikt betyder daglige tab for den
79 private virksomhed, der ikke kan levere varerne, mens den offentlige kasse vokser, fordi
80 lærere og sosu'er ikke skal have løn.

81 På det offentlige arbejdsmarked mener den nuværende regering, at det er i orden at
82 gribe ind og sætte den danske model på pause, når arbejdsudbuddet er for lavt. Først
83 fjernede regeringen i starten af 2023 en helligdag ved lov, og siden afsatte man uden om
84 overenskomstsyste met 3 mia. til løn til særlige grupper. De 3 mia. bliver der lige nu
85 forhandlet om ved en 3-partsforhandling. Det ser svært ud, og det bliver spændende at
86 se, hvor det ender henne.

87 Man kan kun undre sig over, at det er en socialdemokratisk statsminister, der står i
88 spidsen for de to krumspring for at komme uden om den danske arbejdsmarkedsmodel.
89 Heldigvis har Morten Skov Christiansen, som er ny formand for Fagbevægelsens
90 Hovedorganisation, slået fast, at den slags trepartsforhandlinger om løn ikke kommer til
91 at gentage sig i fremtiden. Og selv Martin Dam, som er formand for Kommunernes
92 Landsforening og Venstremand, har udtalt, at det er en uskik at forhandle løn uden om
93 overenskomstsyste­met. Det er noteret, og vi vil som medlem af Fagbevægelsens
94 Hovedorganisation minde om det, hvis det skulle blive glemt.

95 Så ja, der er udfordringer og angreb på den danske model, men den danske model må
96 også udvikle sig, så den kan danne grundlaget for fremtidens arbejdsmarked. Det kan
97 den kun gøre, hvis vi som fagforeninger står stærkt og står sammen. I Fagbevægelsens
98 Hovedorganisation er vi 65 organisationer, og vi er sandt for dyden ikke altid enige om
99 alting. Som en mellemstor organisation er Frie Skolers Lærerforening repræsenteret i
100 hovedbestyrelse og udvalg, og vi kæmper fra tue til tue for at sikre, at vi på lige fod med
101 de øvrige organisationer har en stemme i FH, især når det gælder overenskomstforhold
102 og skoleområdet.

103 Den samlede fagbevægelse mister medlemmer, og den udvikling må vendes, for
104 alternativet er ikke en mulighed. Vi kan ikke undvære den danske model, og derfor må
105 vi stå vagt om den og være med til at udvikle den over tid, så den bliver ved med at
106 være bæredygtig. Og så må politikerne forstå, at man ikke kan gå ind og bevilge løn til
107 særlige grupper uden om overenskomsten. Det er undergravende for den danske model
108 – punktum.

109
110

111
112 Siden foråret har vi arbejdet med vores krav til overenskomstforhandlingerne i 2024.
113 Det er sket på skoler, i kredse og i hovedbestyrelsen. Tak til alle jer, der har bidraget.
114 Det er af afgørende betydning, at vi har debatten bredt i foreningen, så vi kan være sikre
115 på, hvad foreningens medlemmer mener. Og der er ingen tvivl. Hovedkravene bliver
116 igen LØN, LØN og atter LØN.

117 Vi har nu i 20 år råbt op om det elendige lønsystem og den urimelige forskel på
118 resultaterne i kommunerne og på statens område, men det betyder ikke, at vi giver op.
119 Vi har forsøgt os med minimumsudmøntning, råderumspapir og særlige OK-tillæg for
120 at kompensere for lønefterslæbet. Vi har ført lønkampagner og holdt løntjekmøder.
121 Tillidsrepræsentanterne på grundskoler og efterskoler har nu forhandlet ny løn på et
122 niveau, som vi troede helt umuligt – 38.000 kr. i gennemsnit på grundskolerne og
123 34.000 kr. på efterskolerne.

124 For tillidsrepræsentanterne kan det til tider opleves som et sisyfosarbejde at holde
125 lønnen oppe, men I gør det fantastisk, og bliv ved med det!

126 Lønkon­sulenterne hjælper tillidsrepræsentanterne med lønforhandlingerne ved at stå
127 klar med råd og vejledning, når det brænder på. De udarbejder statistik og oversigter.
128 De sørger for, at vi har en lønsammenligner, der virker. De tjekker medlemmernes
129 lønsedler for fejl – og for lønefterslæb.

130 Ja, jeg siger det, som det er: Det er et fælles projekt for os alle – og vi er faktisk
131 eksperter i ny løn!

132 Og alligevel er det ikke godt nok. For vi er stadigvæk bagud i forhold til kollegerne i
133 folkeskolen. Hver eneste måned mangler grundskolelæreren i gennemsnit 872 kr. og
134 efterskolelæreren 1679 kr. Endnu værre ser det ud for højskolelærerne, som ingen
135 overenskomst har. Deres gennemsnitlige årsløn ligger hele 36.000 kr. under
136 folkeskolelærernes.

137 Samtidig viser statistikkerne, at lærerne på de frie grundskoler underviser flere timer
138 end lærerne i folkeskolen, og at der er flere elever pr lærer. Eller sagt på en anden måde,
139 så burde der være fint råd til at aflønne lærerne ordentligt, når der nu ikke er ansat så
140 mange af dem.

141
142 I hovedbestyrelsen har vi vedtaget at intensivere lønkampagnen, så flere bliver klar
143 over, at lærerne på de frie skoler er ringere lønnet end kollegerne i folkeskolen, og vi
144 lover at tage kampen med Medarbejder- og kompetencestyrelsen for at opnå en bedre
145 samlet løn ved OK 24.

146 Vi har kæmpet om fair lærerløn for lærerne på de frie skoler i 20 år, og hvor længe
147 skal den kamp så vare? Svaret er, at kampen varer så længe, som det er nødvendigt. Vi
148 holder fast i, at statens lønssystem med store lokalt forhandlede løndelev ikke fungerer
149 godt nok på det frie skoleområde. Det trækker alt for meget god energi ud af det lokale
150 samarbejde, og det udløser alt for få lokale lønkroner.

151 Lønkampen fortsætter, og vi giver ikke op!

152
153 I Lærernes Centralorganisation er vi enige om, at lønkravet bliver det væsentligste på
154 statens område ved OK 24. Vi har brug for at indhente det reallønstab, som er opstået på
155 baggrund af krig og inflation, og vi må forsøge at sikre, at reallønnen ikke falder
156 yderligere i den kommende periode.

157 Heldigvis er den danske økonomi med finansministerens ord ”bundsolid”, og
158 beskæftigelsen er i top. På den baggrund kan vi godt tillade os at forvente en rimelig
159 lønudvikling ved de kommende forhandlinger. Også på statens område.
160 Men løn gør det jo ikke alene. Fair løn og gode arbejdsforhold er begge vigtige brikker i
161 forhold til det gode lærerliv. I 2021 fik vi den nye arbejdstidsaftale. Overordnet er
162 aftalen, som bygger på lokalt samarbejde og høj gennemsigtighed, kommet godt fra
163 start. De fleste steder lever man op til aftalens krav om møder mellem ledelsen,
164 tillidsrepræsentanten og skolens lærere, inden skoleplanen færdiggøres. Det er også
165 vores indtryk, at opgaveoversigterne har fået en højere kvalitet og er nemmere at
166 gennemskue for den enkelte lærer. På mange skoler har man gode systemer til at lave
167 den kvartalsvise opgørelse af arbejdstiden, mens det andre steder har vist sig at være en
168 vanskelig øvelse.

169 Der er lavet 2 undersøgelser, som evaluerer det foreløbige arbejde med den nye
170 samarbejdsaftale.

171 Den ene er den survey, som blev udviklet af de centrale parter i fællesskab, og hvor
172 skolens leder og tillidsrepræsentanten sammen skulle svare. Ifølge den undersøgelse
173 mener 75 %, at **drøftelserne** i samarbejdsforholdet har understøttet sammenhængen

174 mellem arbejdstid og opgaver. I undersøgelsen vurderes opgaveoversigten at være
175 særlig vigtig. Hele 84% mener, at **opgaveoversigten** bidrager til at understøtte
176 sammenhængen mellem arbejdstid og opgaver. Og helt overordnet oplever 81 %, at
177 aftalen har været med til at skabe **transparens** omkring arbejdstidens tilrettelæggelse.

178 Vi har også i Frie Skolers Lærerforening lavet en undersøgelse, hvor vi spurgte
179 tillidsrepræsentanterne til erfaringer med aftalen. Og vurderingerne peger i samme
180 retning. Der er især tilfredshed med opgaveoversigterne. De fleste skoler har overholdt
181 tidsfristen for udsendelse af opgaveoversigter, og de fleste har også fået opgørelser ved
182 skoleårets afslutning.

183 Men alt er endnu ikke på plads med den nye aftale. Der er fortsat skoler uden den
184 skoleplan, som er hele udgangspunktet for den nødvendige dialog om arbejdstiden. Den
185 skriftlighed, som er et krav, er heller ikke på plads alle steder. Og for en hel del lærere
186 er det fortsat svært at få opgaveoversigten til tiden. Et stykke ad vejen kan skolernes
187 ledelse undskylde sig med, at aftalen stadigvæk er ny, men det går ikke ret meget
188 længere. Nu starter næste skoleårs planlægning snart, og så skal skoleplanen, møderne
189 med tillidsrepræsentanten og med lærerne, de individuelle samtaler og
190 opgaveoversigterne altså være der – og de skal være der til tiden. Vi har også som
191 forening, som tillidsrepræsentanter og som medlemmer en forpligtelse til at bruge den
192 samarbejdsaftale, som vi har kæmpet for at få i hus.

193 Det er helt afgørende, at de formelle krav til samarbejdet om arbejdstid overholdes.
194 Der skal være meget gode grunde til at lave aftaler om fravigelse, når det handler om
195 det helt centrale samarbejde og de formelle krav i aftalen. Når vi spørger
196 tillidsrepræsentanterne, er det da også kun sket i meget begrænset omfang. Undtagen
197 når det gælder de kvartalsvise opgørelser. På en tredjedel af skolerne har man faktisk
198 lavet en lokalaftale, som fraviger kravet. Mange har aftalt, at det er tilstrækkeligt, at
199 lærerne til enhver tid kan se den aktuelle status, fordi skolen har et
200 tidsregistreringssystem, der er tilgængeligt for alle. Det kan give god mening. Andre har
201 lokalaftaler om tid til alle opgaver og finder det derfor ikke nødvendigt med en
202 kvartalsvis opgørelse. Det kan også give god mening. På enkelte skoler svarer
203 tillidsrepræsentanten, at man synes, at det er for tidskrævende at opgøre arbejdstiden 4
204 gange på et år. Nogle har aftalt at nøjes med 2 eller 3 opgørelser, mens andre simpelt
205 hen har valgt at nøjes med den endelige opgørelse ved skoleårets afslutning. Her skal
206 man nok lede lidt længere for at finde den gode mening.

207 Jeg kunne ikke drømme om at sige, at man ikke må aftale fravigelser, hvor det giver
208 mening. Men det skal altså give mening *for lærerne*, når tillidsrepræsentanten skriver
209 under på en fravigelse. Når der er et krav om kvartalsvis opgørelse af arbejdstiden, så er
210 det faktisk en beskyttelse af lærerne mod en helt uhensigtsmæssig fordeling af
211 arbejdstiden inden for en årsnorm. Det er også en mulighed for at undgå det pres, der
212 ligger i, at man aldrig helt ved, hvor meget man kommer til at arbejde i de sidste uger af
213 skoleåret. Og så er det ganske enkelt en mulighed for bedre at kunne gennemskue, om
214 man arbejder det rigtige antal timer. At en regel kan være svær eller tidskrævende at
215 administrere, kan ikke alene begrunde en fravigelse. Der findes gode systemer, som kan
216 anvendes. Og så vil jeg bare lige slå fast, at det er ledelsens ansvar, at arbejdstiden kan

217 opgøres, og det bør være en del af de grundlæggende drøftelser, hvordan det kommer til
218 at ske.

219 Vi skal fortsat udvikle de lokale muligheder for at bruge samarbejdsaftalen optimalt.
220 Derfor er det heller ikke vores eller LC's opfattelse, at vi skal åbne nye forhandlinger
221 om arbejdstidsaftalen ved OK 24. Det er muligt, at vi skal drøfte præciseringer og
222 fortolkninger af den eksisterende aftale, men vi kommer ikke til at kræve store
223 ændringer i denne omgang. Aftalen er grundlæggende god, og den skal have lov til at
224 vise sit værd, inden vi foreslår nye store ændringer.

225 Ud over lønnen arbejder vi med en række andre krav til OK 24, som skal være med
226 til at forbedre vilkårene for lærerne og bakke op om muligheden for et godt arbejdsliv.
227 Vi er opmærksomme på, at der er forskellige behov afhængigt af alder og anciennitet,
228 og at arbejdet med at undervise udvikler sig meget i løbet af et langt lærerliv.
229 Overenskomsten skal være med til at passe på lærerne. Ingen skal være urimeligt
230 pressede. Alle skal kunne stå sikkert i undervisningssituationen. Og alle skal have en
231 løn, der matcher den indsats og det ansvar, som tages i fællesskab af lærerne på hver
232 eneste skole. En Fair Lærerløn.

233 Forhandlingerne om den nye overenskomst går i gang lige efter nytår, og vi forventer
234 at have en ny aftale, som kan sendes til urafstemning sidst på foråret.
235 At forhandle overenskomst er aldrig nemt, og opgaven er forskellig fra gang til gang.
236 Også i 2024 kan det blive svært at nå til enighed, men vi er forberedt og optimistiske.
237 Den danske økonomi er jo ”bundsolid”.

240
241 Efter 10 år med en fejlslagen folkeskolereform, foreslår regeringen nu et
242 kvalitetsprogram for folkeskolen med titlen ”Frihed og fordybelse”. Og det er på tide.
243 Alt for længe har Christiansborg med tusindvis af bindende og vejledende mål styret
244 folkeskolen. Alt for lidt har været lagt ud til beslutning lokalt, og vi kan kun glæde os,
245 hvis forslaget er udtryk for lidt større tillid til lærernes faglighed og dømmekraft, når det
246 gælder undervisningen. Som altid vil større ændringer i folkeskolen også få betydning
247 for undervisningen på de frie skoler, og derfor vil vi også som lærere på frie skoler være
248 meget opmærksomme på, hvilke ændringer der kommer til debat blandt forligspartierne
249 på folkeskoleområdet.

250 Undervisningen på en fri skole skal stå mål med, hvad der almindeligvis forventes i
251 folkeskolen. Stå-mål-med-kravet har de sidste år været diskuteret med styrelsen for
252 undervisning og kvalitet. I 2022 kulminerede diskussionerne, da STUK udarbejdede et
253 forslag til en vejledning og sendte den i høring hos en række foreninger på det frie
254 skoleområde. Vi var enige om, at vejledningen var helt uspiselig, og den gjorde det
255 nærmest umuligt at leve op til stå-mål-med-kravet, hvis man ikke fulgte folkeskolens
256 mål og læseplaner.

257 Enden blev, at STUK lagde forslaget i skuffen, og der findes ingen vejledning om,
258 hvad det vil sige at stå mål med. Det betyder, at vi i Frie Skolers Lærerforening er
259 meget opmærksomme på, hvordan STUK forholder sig, når det vurderes, om en skole
260 lever op til kravet.

https://youtu.be/xiUba5V-k_g?si=6Z3YIa0WXYvgOxBF&t=296

Sigurd siger det så flot: Man kan trække hesten til truget, men ikke tvinge den til at drikke. For nogen tager det 1 år og for andre tager det måske 3 eller 4 år. Kan vi overhovedet rumme den slags i det nuværende skole- og uddannelsessystem? Det går ikke alt for godt. Trivselsudfordringen er massiv, og selv om nogen mener, at næsten alt kan løses ved at fjerne skærme fra skolen, så er det mindre end den halve sandhed.

I morgen skal vi høre Lene Tanggaard tale om trivsel, men jeg tror ikke, at nogen fuldstændig kan forklare, hvorfor børn og unge mistrives i alarmerende grad, og derfor findes der heller ingen nemme løsninger. Det er dog et faktum, at der er kommet langt flere krav om test, prøver, vurderinger og eksamen i skolen. Og det er, sammen med kravet om hurtigt at vælge en ungdomsuddannelse og vælge rigtigt første gang, med til at presse børn og unge.

Den bedste gave, vi kan give vores børn og unge, er tid. Tid til fordybelse, tid til at lære, tid til at lave fejl, tid til leg og tid til at udvikle sig. Skolen skal ikke spændes for en vogn, der i rasende fart skal levere arbejdskraft til samfundet. Og til dem, der synes, at det er en ualmindelig naiv indstilling, når manglen på arbejdskraft overskygger stort set alle andre dagsordener, vil jeg bare sige: Vi har ikke brug for flere børn, som ikke kan komme i skole pga. mistrivsel, vi har ikke brug for større frafald på erhvervsuddannelserne, vi har ikke brug for flere 25-årige, der hverken har en ungdomsuddannelse eller er i beskæftigelse.

Og vi har da overhovedet ikke brug for at afskaffe 10. klasse!

Reformkommissionens helt forfærdelige forslag om total afskaffelse af 10. klasse har alene til formål at dirigere de unge i retning af en erhvervsuddannelse. Det vil for det første ikke løse erhvervsskolernes problem med at rekruttere elever og undgå frafald. Men for det andet – og vigtigst – så vil det sende de 40.000, der hvert år går i 10. klasse, ud af grundskolen, før de er parat til det. Det vil for alvor fodre mistrivslen hos de unge, og det kan vi ikke være bekendt!

40.000 unge og deres forældre tager ikke fejl – vi har brug for 10. klasse – uanset om det er på efterskole, på en grundskole eller et helt tredje sted. På Christiansborg er der heldigvis ikke politisk flertal for at nedlægge 10. klasse, men vi er klar til at kæmpe imod, hvis debatten skulle komme igen.

Skolen og lærerne kan ikke klare alle trivselsudfordringer alene. Der er også brug for andre fagpersoner, men i langt de fleste tilfælde, så løser lærerne faktisk trivselsudfordringerne i klasselokalet. Vi kan rigtig meget, men vi har brug for, at der er tilstrækkeligt mange lærere til at løfte opgaven. Vi har brug for efter- og videreuddannelse, så vi kan arbejde med de børn, som er i skolen i dag. Og ligesom eleverne, så har vi brug for tid. Vi har brug for tid til at forberede og evaluere vores undervisning, og vi har brug for tid til at samarbejde om at udvikle skolen. Desværre oplever vi, at der er lærere, som underviser flere timer end tidligere. Mange klasselærere og kontaktlærere er presset, fordi de skal bruge mere og mere tid på elever, som

349 mistrives. Trivselsudfordringen bør tages seriøst, både i dialogen om arbejdstiden, og
350 når lærernes efteruddannelse planlægges. En udmattet lærer, der ikke har tid til at
351 forberede sig, eller som ikke har tilstrækkelige ressourcer til rådighed, risikerer at få
352 moralsk stress. Lærerne ved godt, hvad de burde gøre, men det lykkes ikke. Elevernes
353 trivsel er også afhængig af lærernes arbejdsmiljø og lærernes trivsel. For at lærerne kan
354 stå sikkert i deres undervisning og tage hånd om den enkelte elev og fællesskabet, så
355 skal rammerne være i orden. Og det er ledelsens ansvar, at de er det!

356 Vi vil som lærere aldrig sænke ambitionerne for vores undervisning. Vi vil altid stille
357 forventninger til vores elever – for hvad er et menneske uden forventninger? Men der er
358 en væsentlig forskel på forventninger og ”forventningspres” – og den forskel handler
359 om tid.

360 For nogen tager det 1 år – for Sigurd tog det 3 – men han klarede det. Tænk på alle
361 de muligheder, som den ekstra tid gav Sigurd. Tid er en gave, som vi ikke har råd til at
362 undvære.

363

364

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

365

366

367

368

369

370

371

372

373

I begyndelsen af 2023 rundede vi 11.000 medlemmer. Vores organiseringsprocent er
steget fra 66 til 71 i løbet af de seneste år. Det er en virkelig god udvikling, men det
efterlader samtidig et fortsat potentiale, som vi skal arbejde videre med. På
højskoleområdet kan vi også se, at det går fremad med at organisere medlemmerne, selv
om der er benspænd, som vi ikke havde forudset.

374

375

376

377

378

379

380

381

Der kommer mange nye medlemmer, når vi besøger højskolerne, men mange
forlader også foreningen igen efter kort tid, fordi de får nyt arbejde uden for sektoren.
Højskolerne er for relativt mange en arbejdsplads, hvor man er ansat i en kortere
periode. Det giver selvfølgelig udfordringer i forhold til at nå op på det antal
højskolemedlemmer, som er nødvendigt for at indgå en overenskomstaftale med staten.
Det betyder ikke, at vi giver op, men vi har brug for at intensivere indsatsen og fjerne et
af de benspænd, som vi faktisk kan gøre noget ved. Derfor fremsætter hovedbestyrelsen
på dette repræsentantskabsmøde et forslag om at gentage ordningen med 3 måneders
kontingentfrihed for højskolelærere, der ønsker at melde sig ind.

382

383

384

385

386

Den seneste medlemstilfredshedsundersøgelse viste, at højskolelærerne er vores
allermest tilfredse medlemmer, men også på grundskole- og efterskoleområdet er der
fortsat en meget høj medlemstilfredshed. Som altid fører sekretariatets sagsbehandling
an, og jeg synes, at det er lige nu, at vi skal bede alle ansatte på sekretariatet rejse sig og
modtage en tak og en klapsalve – I gør det fantastisk.

387

388

389

390

391

392

Hovedbestyrelsen og kredsbestyrelserne har kæmpe fokus på at udvikle foreningen,
så vi fortsat kan skabe værdi for alle medlemmer. I hovedbestyrelsen har vi vedtaget at
arbejde intensivt med både organisering og engagering, så vi kan fortsætte den gode
udvikling af medlemstallet og foreningen. Vi er nemlig helt afhængige af at være mange
i fællesskabet. Som organisation står vi stærkt, når vi er mange. Både, når vi skal
forhandle overenskomst, og når vi søger politisk indflydelse. Kredsbestyrelsernes

437 Men bæredygtighed handler jo ikke udelukkende om hensynet til klimaet og miljøet.
438 Det handler også om at fremtidssikre vores fælles forening. Det skal vi gøre ved at
439 holde fast i det, som er bevaringsværdigt, men også ved at skabe udvikling. Det er
440 hovedbestyrelsens klare holdning, at vi skal udvikle foreningen i fællesskab, og derfor
441 håber vi på en god debat i dag og i morgen.

442 Vi tager hånd om og bærer eleverne gennem grundskolen og efterskolen og
443 højskolen. Men hvem tager egentlig hånd om lærerne på de frie skoler. Det gør Frie
444 Skolers Lærerforening. Hvert eneste medlem bidrager til, at vi kan vedligeholde
445 overenskomsten. Hvert eneste medlem bidrager til, at hovedbestyrelse og
446 kredsbestyrelser kan arbejde politisk. Hvert eneste medlem bidrager til, at vi har verdens
447 bedste sekretariat, hvor eksperter kan rådgive og føre sager, når et medlem har brug for
448 det.

449 Så Atlas står stadigvæk på sine gamle ben og bærer hele verden på sine skuldre –
450 men et sted i verden står Frie Skolers Lærerforening og bærer den overenskomst, som
451 passer på lærerne på de frie skoler. Og vi gør det for at lærerne kan bære Sigurd og alle
452 andre børn og unge helt hen til truget.

453 Og vi gør det bare allerbedst sammen!